

N:o 102.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående försäljning af viss del af kronodomänen $\frac{1}{3}$ mantal Mjölby n:o 15 Södergården i Östergötlands län; gifven Stockholms slott den 1 maj 1903.

Under återopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag, vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

dels att från kronodomänen $\frac{1}{3}$ mantal Mjölby n:o 15 Södergården i Mjölby socken och Vifolka härad af Östergötlands län ett å en af kommissionslandtmätaren G. W. Müntzing innevarande år upprättadt karteutdrag närmare angifvet område om 16,49 ar må afsöndras och försäljas till Vifolka härads sparbank mot köpeskilling, som skall på sparbankens bekostnad bestämmas i den ordning, som i fråga om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof är föreskrifven i kungl. förordningen den 14 april 1866, under iakttagande därvid att köpeskillingen icke må understiga 2,800 kronor, samt under villkor i öfrigt:

att köpeskillingen skall erläggas vid tillträdet och af sparbanken till landtränteriet i länet inbetalas;

att området må af sparbanken tillträdas vid utgången af nu löpande arrendeperiod den 14 mars 1914 eller dessförinnan å tid, hvarom sparbanken kan med vederbörande arrendeinnehafvare öfverenskomma; samt

att sparbanken skall vara skyldig att, om så påfordras, uppsätta och för all framtid underhålla stängsel i området gräns mot kronans mark;

dels ock att köpeskillingen för ifrågavarande område må, på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Theodor Odelberg.

*Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 1
maj 1903.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern **BOSTRÖM**,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena **LAGERHEIM**,
Statsråden: **CRUSEBJÖRN**,
ODELBERG,
HUSBERG,
PALANDER,
RAMSTEDT,
BERGER,
MEYER och
VON FRIESEN.

Departementschefen, statsrådet Odelberg anförde i underdånighet:
Uti en till Eders Kungl. Maj:t ställd skrift har styrelsen för
Vifolka härads sparbank, med förmålan att sparbanken för sin verk-
samhet vore i behof af ny lokal i stället för den, som nu vore af banken
inom Mjölby municipalsamhälle förhyrd, men att öfverstigliga svårig-
heter mött för anskaffandet af annan lokal, då sådan icke finnes att
hyra och banken icke kunnat, oaktadt efterfrågningar, för antagligt
pris förvärfva byggnadstomt, anhållit att, då den enda plats inom sam-
hället, som hade tillräckligt centralt läge och i öfrigt lämpade sig för ända-
målet, vore belägen å ägorne till kronodomänen $\frac{1}{2}$ mantal Mjölby n:o
15 Södergården i Mjölby socken och Vifolka härad af Östergötlands
län, denna tomtplats med det område, som för densamma af kommissions-

landtmätaren G. W. Müntzing utmärkts å ett ansökningen bilagdt, år 1903 upprättadt utdrag af karta öfver Mjölby stationssamhälle, upptagande en del af Mjölby Södergårdens ägor, och som enligt af Müntzing upprättad, ansökningen jämväl bifogad beskrifning utgjorde 16,49 ar, måtte få af sparbanken med äganderätt förvärfvas mot erläggande af den köpeskilling, Eders Kungl. Maj:t kunde finna skäligt bestämma, äfvensom med förbindelse för sparbanken att hålla egendomens arrendator skadeslös.

Till följd af nådig remiss har domänstyrelsen den 24 nästlidne april häröfver afgifvit underdånigt utlåtande och därvid tillika öfverlämnat underdåniga yttranden af innehafvarne af arrenderätten till Mjölby Södergården, kronofogden i orten samt domänintendenten och Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet.

Innehafvarne af arrenderätten hafva för sin del förklarat, att de ej hade något mot den underdåniga ansökningen att erinra, om de för ifrågavarande jordområde, där en fruktbringande trädgård befunne sig, erhöle afdrag å arrendet med belopp, ej understigande 50 kronor årligen.

Kronofogden och domänintendenten hafva tillstyrkt bifall till den underdåniga ansökningen, domänintendenten under anförande att arrendesumman för Mjölby Södergården genom afsöndrande under senare åren af åtskillig jord från egendomen nedgått, så att egendomen vid arrendetidens slut år 1914 antagligen blefve försåld, hvarestefter den säkerligen ej mera komme att användas för jordbruksändamål, samt att det ej syntes olämpligt att afsöndra nu ifrågavarande område, då ansökningen gällde ett allmännyttigt ändamål och området med dess centrala läge och lämplighet för det åsyftade ändamålet borde kunna betinga ett högt pris.

Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande har meddelat, att kronodomänen $\frac{1}{2}$ mantal Mjölby n:o 15 Södergården blifvit, med undantag af 2 hektar 23,6 ar, som upplåtits till statens järnvägar, genom kontrakt den 20 januari 1893 utarrenderad under 20 år från den 14 mars 1894 mot en årlig arrendeavgift af 640 kronor, att på grund af nådigt bref den 19 maj 1899 från egendomen tagits i anspråk för landtförsvarets räkning, mot nedsättning i arrendeavgiften med 300 kronor, ett område om 7 hektar 87,9 ar, hvilket område vid verkställd ägostyckning åsatts $\frac{1}{6}$ mantal, samt att stamhemmanet till den nu ifrågasatta afsöndringen vid ägostyckningen åsatts $\frac{1}{3}$ mantal och omfattade, enligt ägostyckningshandlingarna, en areal af 7 hektar 23,3 ar jämte andel i för båda hemmansdelarna gemensam areal om 4,5 ar; och har Eders

Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som ansett det ändamål, för hvilket ifrågavarande tomt enligt den underdåniga ansökningen vore afsedd, böra, såsom varande af mera allmänt intresse, befordras, tillstyrkt, att tomten måtte till sparbanken under vissa villkor upplåtas, därvid Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som i saknad af närmare utredning ej kunnat föreslå något bestämdt salupris å tomten, likväl med ledning af under hand inhämtade upplysningar ansett densamma äga ett minnivärde af 1 krona 70 öre för kvadratmeter, utgörande i jämnadt tal 2,800 kronor för hela tomten.

Domänstyrelsen har, under framhållande att Mjölby Södergården, hvilken egendom med afseende å det för densamma utgående arrendet hörde till antalet af de mindre kronoegendomar, som vid inträffande arrendeledighet borde försäljas, med tämlig visshet kunde antagas vid arrendetidens utgång komma att åtminstone till den del, som vore upptagen å ofvanberörda karta, inköpas af Mjölby municipalsambälle och användas till byggnadstomter, samt att för en lämplig indelning i sådant afseende den nu ifrågasatta upplåtelsen ej syntes blifva hinderlig, för egen del, då någon olägenhet af områdets afsöndrande ej vore att befara och genom upplåtelsen ett allmännyttigt ändamål främjades, tillstyrkt, att området måtte få, under vissa angifna villkor, af sparbanken med äganderätt förvärfvas.

Under åberopande af hvad sålunda förekommit och då, med hänsyn därtill att försäljningen är afsedd att äga rum under löpande arrendeperiod, Riksdagens medgifvande till densamma torde böra inhämtas, hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen medgifva,

dels att från kronodomänen $\frac{1}{3}$ mantal Mjölby n:o 15 Södergården ifrågavarande, å ofvanberörda af kommissionslandtmätaren G. W. Müntzing innevarande år upprättade karteutdrag närmare angifna område om 16,49 ar må afsöndras och försäljas till Vifolka härads sparbank mot köpeskilling, som skall på sparbankens bekostnad bestämmas i den ordning, som i fråga om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof är föreskrifven i nådiga förordningen den 14 april 1866, under iakttagande därvid att köpeskillingen icke må understiga 2,800 kronor, samt under villkor i öfrigt:

att köpeskillingen skall erläggas vid tillträdet och af sparbanken till landtränteriet i länet inbetalas;

att området må af sparbanken tillträdas vid utgången af nu löpande arrendeperiod den 14 mars 1914 eller dessförinnan å tid, hvarom sparbanken kan med vederbörande arrendeinnehafvare öfverenskomma; samt

att sparbanken skall vara skyldig att, om så påfordras, uppsätta och för all framtid underhålla stängsel i områdets gräns mot kronans mark;

dels ock att köpeskillingen för ifrågavarande område må, på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

Hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets öfrige ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnade, att i enlighet därmed proposition till Riksdagen skulle aflåtas, så lydande som bilaga litt. — till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Axel Mörner.